

**Звіт директора
про діяльність закладу
Білоцерківської гімназії «Звитяга» - початкової школи №8
Білоцерківської міської ради Київської області
за результатами комплексного вивчення й самооцінювання якості освітньої діяльності
у 2022-2023 н.р.**

Відповідно до закону України «Про середню освіту», Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 року за № 250/33221, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти школи, затвердженого наказом директора № 128/01-01 від 22.11.2019, наказу директора гімназії №125 від 16.09.2022 р. «Про створення робочої і моніторингової групи та проведення самооцінювання за напрямом «Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти», з метою аналізу стану сформованості та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в школі і вдосконалення освітніх і управлінських процесів, що впливають на результативність діяльності закладу, протягом 2022-2023 н.р. було проведено комплексне самооцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти школи, в ході якого здійснено моніторингові дослідження напрямку «Система оцінювання здобувачів освіти» закладу.

Напрямок «Система оцінювання здобувачів освіти» передбачав вивчення наявності відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень; застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти; спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

Для оцінювання виконання (вимірювання) напрямків, були використані критерії оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, затверджені наказом МОН від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», у редакції наказу МОН «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17» від 04.02.2020 №127. В процесі діяльності робочої групи здійснено аналіз інформації: результатів внутрішніх моніторингів освітніх і управлінських процесів школи, що проводяться для відстеження динаміки результатів навчання учнів.

Для проведення самооцінювання освітньої діяльності і забезпечення отримання релевантної інформації, всебічного вивчення та об'єктивного самооцінювання освітніх і управлінських процесів школи робоча група використовувала такі методи збору інформації: опитування учасників освітнього процесу (анкетування, індивідуальне інтерв'ю, фокус-групове дослідження); спостереження (за оцінюванням навчальних досягнень учнів); вивчення та аналіз результатів оцінювання за семестри та рік. В анкетуванні взяли участь 25 педагогічних працівників, 84 здобувачі освіти, 103 батьків учнів.

У ході спостереження за навчальним заняттям робоча група звертала увагу на: оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття, зокрема реалізацію засад формувального оцінювання; використання інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, обладнання, засобів навчання; комунікацію педагогічного працівника та учнів.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

Навчальні досягнення здобувачів освіти у закладі здійснюється за наявними й оприлюдненими на сайті закладу критеріями, правилами та процедурами, які враховують компетентнісний підхід у навчанні, спрямований не на відтворення знань, а на вміння застосовувати ці знання. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти розробляються вчителями на основі рекомендацій МОН та з огляду на особливості предмету (курсу), який вони викладають, умови роботи закладу освіти, структуру освітньої програми. Критерії оцінювання педагога розробляють для забезпечення чіткості, аргументації та усвідомлення здобувачами освіти виставленої оцінки.

Протягом року адміністрація закладу проводить моніторинг системи оцінювання вчителів через спостереження за проведенням навчальних занять. Результати моніторингу розглядаються на шкільних МО, педагогічній раді.

Інформація про систему оцінювання навчальних досягнень доноситься до учнів та батьків через електронний журнал та щоденник здобувача освіти.

Більшість здобувачів освіти (63,1%) та батьків(58,8%) отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання школярів від педагогічних працівників на початку навчального року, семестру та на першому уроці вивчення теми. Підчас опитування 48,2% учнів зазначили, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють вимоги до результатів навчання; 39,8% здобувачів освіти відзначили, що в переважній більшості отримують аргументацію щодо виставленого балу на своє прохання. Отже, як свідчать відповіді учнів, то в більшості з них задоволені процесом інформування щодо правил і процедур оцінювання результатів їх навчальної діяльності. Компетентнісний підхід передбачає позитивне оцінювання досягнень учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль дитини, а також не в останню чергу вміння аргументувати і висловлювати свою думку.

В нашому закладі система оцінювання частково спрямована на перевірку рівня оволодіння ключовими компетентностями.

Мотивуючи учня, критерії оцінювання оприлюднені кожним вчителем у кожному класі.

74,3% педагогічних працівників позитивно оцінюють не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного здобувача освіти, таким чином, Спостереження за навчальними заняттями показало, що учні звикли до доброзичливої атмосфери в класі, не бояться помилитися, не відчують з боку однокласників чи вчителя намагання поглузувати з неправильних відповідей, ставлять питання вчителю для уточнення завдань.

Майже половина вчителів (45,2%) надають учням час на обдумування відповіді, забезпечують зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання, відзначають досягнення учнів та підтримують у них бажання навчатися, що підтверджується результатами анкетування здобувачів освіти.

Результати анкетування учнів свідчать про те, що оцінювання результатів навчальних досягнень учнів відбувається з метою відстеження індивідуальної траєкторії процесу у навчанні (14,3%), визначення рівня знань, умінь та навичок (66,7%). Переважна більшість із них (72,4%) пов'язують успішність свого навчання із власною наполегливістю та працьовитістю; 43,7% - із рівнем викладання навчальних предметів учителями; 34,4% - із допомогою батьків; 21,6% - із об'єктивним оцінюванням їхніх навчальних досягнень. Самооцінювання результатів своєї роботи

під час занять 22,6% опитаних учнів здійснюють постійно, 33,3% здебільшого так, 33,3% – дуже рідко, 10,7% – ніколи. Вчителі для сприйняття здобувачами освіти системи оцінювання зрозумілою, чіткою і справедливою постійно враховують думку учнів щодо системи оцінювання, залучають їх до розроблення критеріїв, впроваджують самооцінювання і взаємооцінювання учнів, а також впроваджують формувальне оцінювання не тільки в початком школі, а й з 5-го класу.

В закладі 51,2% учнів та 30,4% батьків вважають, що оцінювання навчальних досягнень вчителі оцінюють справедливо, 47,2% учнів та 31,4 батьків – в більшості випадків справедливо, 1,2% учнів – у більшості випадків несправедливо, 3,9% батьків вважають, що іноді несправедливо. Під час проведення уроків педагоги вислуховують і враховують думку здобувачів освіти. Учні в основному задоволені освітнім процесом у закладі освіти. Це підтвердили 70 % опитаних, 22 % опитуваних погоджуються з цим, але щодо окремих предметів.

З метою формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання педагогічні працівники закладу в системі оцінювання навчальних досягнень використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти. 22,6% здобувачів під час опитування відзначили, що здійснюють самооцінювання навчальних досягнень на всіх уроках, 33,3% опитаних школярів систематично беруть участь у само- та взаємооцінюванні на окремих уроках, 33,3% – здебільшого так.

Анкетування здобувачів освіти показало, що вчителі підтримують учнів (47%), вірять у їх успіхи (46%), аргументують виставлену оцінку 31% всіх вчителів, 33% – більшість вчителів. З метою розуміння допущених помилок 41% вихованців вказали, що всі вчителі проводять аналіз помилок, 23% показали, що більшість вчителів, 14% – окремі вчителі, 6% – в поодиноких випадках. Заохочують до подальшого навчання усі вчителі вважають 31% опитаних учнів, більшість вчителів – 22%, окремі вчителі – 21%, в поодиноких випадках – 10%.

Вчителі поважають учнів (49%), на прохання дітей помагають їм (48%). Таким чином, на думку дітей, педагогічні працівники надають їм необхідну допомогу в навчальній діяльності. Більшість опитаних учнів (74,5%) відповідально ставляться до навчання, усвідомлюють його важливість до подальшого життя, і заклад освіти таку відповідальність розвиває. Однак, 13,7% зазначили, що відповідально ставляться до навчання, усвідомлюють його важливість до подальшого життя, але заклад освіти таку відповідальність не розвиває.

Відповідно до результатів анкетування учні 38% вчителів спрямовують оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня та дають здобувачам освіти можливість вибору рівня складності навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності (58%).

В зв'язку з війною учні закладу навчалися протягом року за змішаною формою навчання. Вчителі оцінювали рівень навчальних досягнень здобувачів освіти, які вони здобули під час дистанційного навчання. Переважна більшість учнів (85,7%) вважають, що вчителі об'єктивно оцінили рівень їх навчальних досягнень, вважають, що заслуговують вищі оцінки 11,9% здобувачів освіти та лише 2,4% учнів вважають, що їх результати вище ніж вони повинні мати.

Деякі здобувачі освіти вважають, що при дистанційному навчанні оцінки більш формальні тому, що вчителі дають легші завдання при перевірці знань (26,2%), більше часу відводиться на виконання роботи (59,5%), 6% учнів вказують на більшу можливість списати, 8,3% можуть скористатися допомогою родичів. Радше той факт, що лише 6% здобувачів освіти вказують на списування, це свідчить про продуктивну роботу педагогів з питання академічної доброчесності. Разом з цим, 45,8% вчителів мають труднощі при оцінюванні навчальних досягнень учнів.

Результати опитування учасників освітнього процесу 2022/2023 навчального року були порівняні з результатами 2021/2022 навчального року (додатки 1-3). Позитивним є зменшення вчителями поточного оцінювання на 43,7%, а більшість (75%) вчителів використовують для

оцінювання навчальних досягнень учнів формувальне оцінювання. Вчителі використовують при формувальному оцінюванні такі форми, як словесне оцінювання, портфоліо, листи самооцінки, зворотній зв'язок та інше. Вчителі більше стали аргументувати оцінювання учнів, на це вказали як учні так і їхні батьки. Але, нажаль, спостерігаються деякі негативні зміни у роботі вчителів. Так зменшено на 5,5% розробку критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів вчителів разом з дітьми, на 26,6% збільшено адаптування критеріїв МОН. На 10,3% зменшилось отримання батьками інформації від учителів про критерії оцінювання та на 12,8% збільшилось отримання інформації тільки у разі звертання до вчителя, на 5,5% збільшилось батьків які взагалі не отримують інформації. Разом з цим, в переважній більшості батьки вважають, що навчальні досягнення їх дітей вчителі оцінюють справедливо (61,8%).

Висновки і рекомендації за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти».

Рівень якості освітніх та управлінських процесів за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти»

Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Рівень оцінювання якості освітньої діяльності закладу освіти
2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх результатів навчання	Достатній
2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти	Достатній
2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання	Достатній

З визначеними досягненнями і перевагами у діяльності керівництва школи і педагогів за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» є ряд питань, які потребують вирішення і удосконалення, а саме:

- постійне інформування учасників освітнього процесу про критерії оцінювання навчальних досягнень різних видів робіт (усна, письмова, тестування, захист проєктів та інше)
- удосконалення форм і прийомів формувального оцінювання;
- систематичне залучення учнів до само - та взаємооцінювання як на уроках, так і під час самопідготовки та позаурочної діяльності;
- стимулювання учнів до використання різноманітних способів виконання завдань на уроці без побоювання помилитися, одержати неправильну відповідь;
- під час опитування на уроці (виставлення оцінок) аналізувати не лише правильність (неправильність) відповіді, але і її самостійність, оригінальність, бажання учня шукати та знаходити різноманітні способи виконання завдань;
- продовження відстеження особистісного поступу здобувачів освіти, формування у них позитивної самооцінки, відзначення досягнень, підтримання бажання навчатися.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо вдосконалення діяльності школи за результатами само оцінювання за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти»

1. Адміністрації гімназії:

1.1. Спрямувати роботу педагогічної ради гімназії на реалізацію компетентнісного підходу в освітньому процесі, формування наскрізних умінь і навичок та ключових компетентностей здобувачів освіти, впровадження кращого педагогічного досвіду та інновацій педагогічних працівників, використання особистісно-орієнтованого підходу до роботи з учнями, формування і реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти;

1.2. За підсумками проведення самооцінювання закладу освіти, розглянути на засіданнях методичних об'єднань питання щодо удосконалення системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з впровадженням елементів формувального оцінювання, формуванням позитивної мотивації та відповідального ставлення до навчання, оволодіння навиками само оцінювання та взаємооцінювання здобувачами освіти.

2. Головам методичних об'єднань:

2.1. Спрямувати роботу на застосування педагогічними працівниками інструментів формувального оцінювання, впровадження в освітніх процес кращого педагогічного досвіду та інновацій, використання особистісно-орієнтованого підходу до роботи з учнями, відстеження їх особистісного поступу та передбачити виконання цих заходів в річному планування засідань.

3. Педагогічним працівникам:

3.1. Систематично інформувати учнів та їхніх батьків про критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, проводити роз'яснювальну роботу з цього питання; оприлюднювати критерії оцінювання навчальних досягнень учнів шляхом розміщення на інформаційних стендах в класних кабінетах.

3.2. Продовжувати розробляти адаптовані до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти рекомендованих МОН України, критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до кожного виду роботи та виду їх діяльності чітко формулювати зміст завдань, пояснювати специфіку їх виконання, активізувати причинно- наслідкові зв'язки, залучати учнів до розробки критеріїв оцінювання окремих видів робіт та оприлюднювати їх на інформаційних стендах у навчальних кабінетах/приміщеннях тощо, офіційному сайті школи.

3.3. Оцінювати діяльність учнів з обґрунтуванням виставлених оцінок та ознайомлювати з ними здобувачів освіти, батьків, аналіз допущених помилок, визначення шляхів покращення результатів навчання, заохочення для подальшого навчання; не допускати випадків виставлення оцінок без коментарів.

3.4. Застосовувати інформаційно-комунікаційні технології (онлайн-сервіси та платформи, мобільні додатки для створення опитувань, тестів, інтерактивних вправ тощо), що активізують пізнавальний інтерес учнів.

3.5. Застосовувати диференційований підхід при складанні завдань, пропонувати більше завдань, на які не можна знайти готової відповіді в інформаційних джерелах; розробляти індивідуальні та творчі завдання для учнів, давати різнорівневі та творчі домашні завдання, які сприяють оволодінню учнями ключовими компетентностями та запобігають списуванню.

3.6. Для учнів 5-9-х класів більш широко використовувати формувальне оцінювання, що допоможе відстежити та проаналізувати особистісний поступ учнів, частіше використовувати прийоми самооцінювання, взаємооцінювання та чітко формулювати критерії взаємооцінювання.

4.Класним керівникам 1-9 класів:

4.1. Запрошувати на батьківські збори вчителів- предметників для ознайомлення специфіки викладання предмета та критеріїв його оцінювання.

